

«L'entesa social és una

— «La vella societat franquista no tenia més remei que acceptar el pacte»

quenes del país, a costa del país i a costa sobretot dels camperols, pacten el canvi. L'evolució actual és relativament pacífica i també ha estat pactada.

— Les estructures polítiques estan variant. El pluralisme, tanmateix, és un fet. Però socialment, als darrers dos anys ha canviat alguna cosa?

— L'estructura social reflecteix els canvis polítics amb molt retard. Evidentment en aquest sentit ací, em penso que no ha canviat res. Han canviat, això sí probablement, les possibilitats de que es produeixin canvis, però de moment no hi ha cap fet que es pugui prendre en compte.

— La constitució, un cop aprovada, i la celebració de les eleccions municipals, garantirán definitivament la consolidació de l'actual sistema? Quines possibilitats hi han d'involució?

— Actualment hi ha dues possibilitats: una, aquella que els partits, jugant el joc parlamentari tenen sempre en compte, és a dir, que si es va més enllà dels termes pactats hi hagi una involució violenta. No sé fins a quin punt pugui estar justificada aquesta temença però tampoc diria que no té sentit. L'altre perill és que l'excés de prudència pugui comportar, justament, que aquests termes en que es realitza la transformació, siguin uns termes insuficients. Aleshores podem dir que el perill d'involució és doble. És possible que el plantejament irresponsable d'un

enfrentament en que no es tinguin les forces suficients per guanyar, podria dur una involució violenta. Però també és una possibilitat prou real que l'excés de timidesa en reclamar un mínim pot comportar una manca d'evolució que pel cas significa el mateix.

— Les forces polítiques amb implantació han estat a l'alçada de les circumstàncies?

— Cal dir que aquestes forces, per ara no han pogut fer gran cosa. De fet, el que anuncien són uns programes per realitzar. En aquests moments, contestar a aquesta pregunta és difícil. Cal deixar, per tant, el judici en l'aire.

— La gent, el poble, sembla defraudat...

— No m'estranya gens ni mica que la gent estigui defraudada. S'ha de tenir en compte que el «règim» s'ha acabat en ple període de descomposició i crisi econòmica. En poques paraules, si les forces dominants a la societat franquista han acceptat el «pacte», ha estat precisament per això, perquè l'antic sistema ja no era capaç de perpetuar la vella prosperitat i per tant, calia trobar noves fórmules de recanvi. La vella societat franquista no tenia cap més remei i la sortida més suau, malgrat tot, era el «pacte». Aleshores no m'estranya gens el desengany existent. El treballador, per ara, no ha tingut cap avantatge i es troba dintre d'una crisi

— «L'autogovern català ha de jugar un paper molt important»